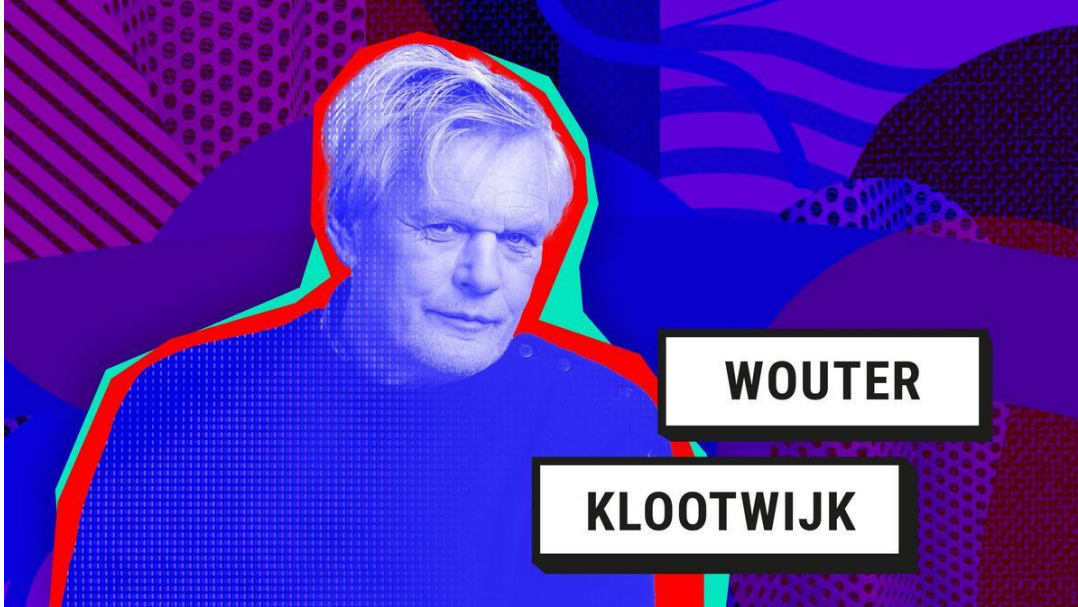


De glimlach van het tomatenmeisje

Wouter Klootwijk

24-04-25, 07:00



Wouter Klootwijk © Foto Jennifer Evers

Helpt een portretje op stroop de verkoop? Zet portretjes van moeder en dochter naast elkaar, dan zie je een verschil. De moeder is duidelijk iemand uit andere tijden. Zorgelijk en zuinig. Het meisje naast haar neemt het zichtbaar niet zo nauw.

De moeder staat afgebeeld op een beker keukenstroop. Haar dochter staat op een pakje margarine. Stroop van De Zeeuwse Boerin, margarine van het merk Zeeuws Meisje.

Het meisje lacht, mond open en lippen gestift. Het is een tekeningetje. De vrouw op de stroop, ook een tekening, kijkt ons niet aan en piekert. Maar Zeeuwse zuinigheid wordt niet de boerin, maar het lachebekje toegeschreven, het verzonnen Zeeuwse meisje. Boven haar hoofd staat nog steeds en al jaren 'geen cent teveel'. Het is deze reclamekreet die het margarinemerken bekendmaakte, niet het meisje zelf.



© foto wouter klootwijk

Het was riskant. In Zeeland werd het vervelend gevonden: Zeeuwen te kijk als krenterig. En de margarine werd van lieverlee gezien als van mindere kwaliteit. Want bedenkelijk goedkoop. De populariteit en de verkoop gingen achteruit. Het merk bestaat nog, maar niemand houdt echt van het Zeeuwse meisje. En van haar moeder ook niet. Maar als er geen stroop van Friesche Vlag op het schap in de winkel staat, pak je die van de Zeeuwsche boerin. Maakt ook geen enkel verschil op pannenkoeken, het is dezelfde stroop.

Nu over een echt meisje. Ze staat op een kartonnen doos met tomaten die aan elkaar vastzitten in een trosje; trostomaten. Merk: Red Vine. In ons moerstaal: Rode Tros.

Het meisje is niet wereldberoemd. Nog niet. Maar haar lachje! We kennen het goed en de halve wereld kent het. Een bescheiden innemende geheimzinnige glimlach. Een glimlach waar al eeuwen over gesproken wordt om de betekenis. Nog niet zo lang geleden beweerden psychologen na onderzoek (hoe kan dat nou, een glimlach onderzoeken?) dat het de lach is van een vrouw die ergens heel tevreden over is. Zulke dingen durven psychologen glashard te beweren, omdat niemand ze kan tegenspreken; we kunnen haar niet opbellen. Wie?

Mona Lisa.

Ze werd meer dan vijfhonderd jaar geleden geschilderd door Leonardo dan Vinci.

Het Nederlandse tomatenmeisje lacht net zo aanstekelijk en net zo stilletjes als Mona Lisa in museum het Louvre in Parijs. Maar het meisje is geen schilderij, geen getekend portretje, ze is niet verzonnen. Op de tomatendoos staat haar foto. Ze bestaat.

Vroeger exporteerde Nederland grote tomaten. Tegenwoordig lekkere. Ze heten niet meer gewoon tomaat, maar Roma, Tasty Tom, Red Pearl of Red Vine. Er is zelfs een tomaat, uit Nieuw Zeeland, die doodleuk Mona Lisa wordt genoemd. Luie marketing. Dat kan de teler van Red Vine beter.

Het meisje met de glimlach is op de foto pas zes jaar oud. Dochter van de tomatenteler en gefotografeerd door haar moeder. 'We wilden onze tomaten een gezicht geven,' zegt de teler. Dat is gelukt. En dat hebben alle andere tomaten niet. Met een raadselachtig glimlachje.